

МАТВЄЄВА Н.М., канд. екон. наук, доцент, ПИХТІНА В.Ю., студент
Харківський національний університет міського господарства імені О.М.
Бекетова

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРЯМИХ ТА НЕПРЯМИХ МЕТОДІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Під інноваційною політикою слід розуміти комплекс принципів та взаємопідтримуючих економічних, правових, організаційних і соціальних методів планування, стимулювання, регулювання та контролю процесів інноваційної діяльності в науково-технічній та виробничій сферах.

Досягнення мети та виконання завдань інноваційної політики здійснюються через застосування конкретних методів її реалізації, арсенал яких достатньо широкий.

За ознакою форми дії на інноваційний розвиток економіки весь арсенал цих методів поділяється на:

- методи прямого регулювання інноваційного процесу;
- методи опосередкованого регулювання інноваційного процесу.

Співвідношення їх визначається економічною ситуацією в країні й обраної в зв'язку з цим концепцією державного регулювання.

Суть методів прямого регулювання полягає в тому, що держава бере на себе ініціативу у виборі пріоритетів науково-технічного розвитку, фінансування та стимулювання розроблення важливих національних інноваційних програм. При цьому чинник часу набуває стратегічного характеру [1].

Прямі методи державного регулювання інноваційного процесу здійснюються переважно в двох формах: адміністративно-відомчої та програмно-цільової.

Адміністративно-відомча форма виявляється у вигляді прямого фінансування, здійснюваного у відповідності зі спеціальними законами,

прийнятими з метою безпосереднього сприяння інноваціям.

Програмно-цільова форма державного регулювання інновацій припускає конкретне фінансування останніх за допомогою державних цільових програм підтримки нововведень, в тому числі у малих наукомістких фірмах [2].

Методи непрямого регулювання створюють економічні та правові умови для прискорення інноваційного розвитку, проте це не означає, що такі умови мають бути однакові для всіх галузей розвитку науки і техніки.

Держава може їх диференціювати відповідно до пріоритетних напрямів та програм. Але головне, щоб у межах кожного напрямку чи програми наукові, дослідні та проектні організації мали однакові економічні й правові умови діяльності, що сприятиме розвитку конкуренції між ними [1].

Непрямі методи, використовувані в реалізації державної інноваційної політики, націлені, з одного боку, на стимулювання інноваційних процесів, а з іншого - на створення сприятливого клімату для новаторської діяльності.

Склад, структура і зміст непрямих методів державного регулювання інноваційних процесів досить різноманітні.

До непрямих методів слід віднести податкові пільги та знижки, кредитні пільги. Податкові пільги та знижки знаходять прояв: звільнення від оподаткування тієї частини прибутку підприємств і організацій, яка спрямовується на проведення перспективних інноваційних розробок, створення науково-технічного заділу; зниження ставок податку на додану вартість, майно і землю для науково-технічних організацій; зменшення протягом певного періоду оподатковуваного прибутку, одержуваної підприємствами від використання винаходів та інших нововведень [2].

Список літератури: 1. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 504 с. 2. А. М. Мухамедьяров. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник.